

Европейски съюз

Инвестиции в хората

ОПАК. Експерти в действие
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Растителността е лесостепна. Горите са основно широколистни, съставени от келяв габър, драка, бяла акация. Срещат се цер, благун, зимен дъб, космат дъб, дребнолистна и сребролистна липа, явор, ясен, акация, гледичия, махалебка, полски ясен, севроамериканска топола, орех, клен, летен дъб, люляк, смрадлика, глог, мъждрян, кучи дрян, шипка, черен и бял бор и др.

Характерен представител на степната растителност е Йоановото коило, което е и един от разпространените в Парка видове.

На територията на Парка се намира единственото находище на сибирска телчарка и диекианов лопен в България.

По поляните и ливадите на Парка се срещат редки и защитени растения като горска съсънка, кавказка копривка, див рошков, хъвтианово часовниче, брошово еньовче, стамбулско еньовче.

В Парка се срещат един български ендемичен растителен вид (ковачев зановец) и 30 балкански ендемита. От срещащите се растителни видове 10 са включени в Червената книга на България, един вид е включен в европейския списък на редките, застрашени и ендемични растения.

Сред насекомите има няколко вида редки и защитени бръмбари. Общо 9 вида земноводни (от които 5 защитени), 22 вида влечуги и 25 вида риби населяват Парка.

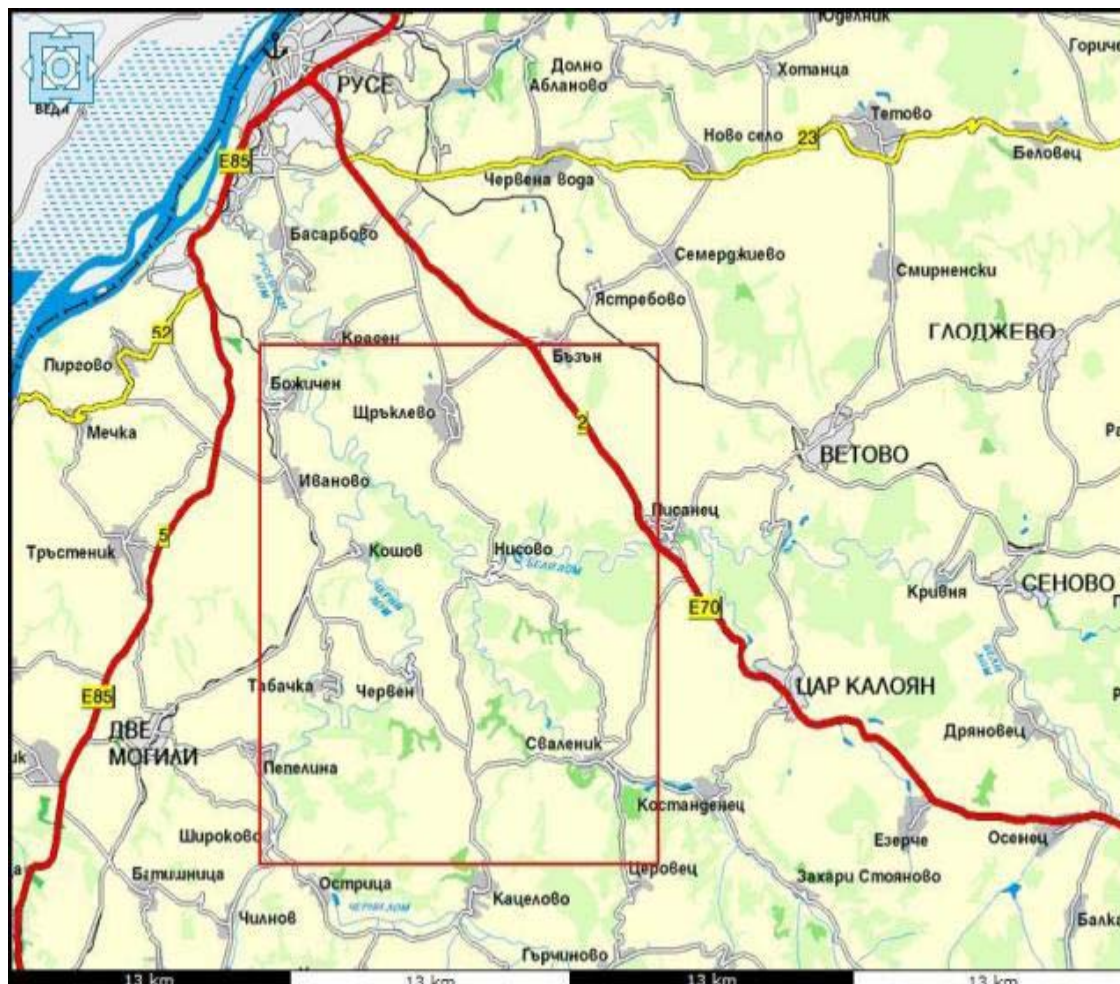
По поречието се срещат много птици, които са застрашени в цяла Европа, затова то е обявено за орнитологично важно място. В Парка са установени 192 вида птици, от които 172 са защитени. Паркът се обитава от над 70 вида бозайници, между които видра, пъстър и степен пор, голям хомяк, сърни и благороден елен, дива свиня, вълк, чакал, лисица, много видове прилепи и др..

4. Културни паметници и туристически обекти

На територията на Парка са археологическите резервати “Средновековен град Червен”, “Скални църкви” (с. Иваново), скални средновековни монашески килии. В непосредствена близост е пещерата „Орлова чука”, която е втора в България по обща дължина на галериите (13 437 м).

5. Административно разположение, население и икономика

Паркът се намира в област Русе, а в територията му попадат землищата на две общини – Иваново (изцяло) и Ветово (отчасти). Пет селища са разположени непосредствено до Парка: селата Иваново, Кошов, Червен (по Черни Лом), Нисово и Писанец (по Бели Лом).

Общо населението на петте села е около 2000 души.

Равнището на безработица е, съответно, около 20% за община Ветово и около 6% (към края на 2008 г.) за община Иваново. Основният поминък на жителите в района е свързан със селското стопанство. Промислеността е слабо развита – в община Ветово се извършва добив и преработка на каолин, има и малки хранително-вкусови и шивашки предприятия, в община Иваново - производство на електрозаварени тръби и отново малки предприятия от хранително-вкусовата и шивашката промишленост. В селищата на община Иваново има опити за развитие на селски и екологичен

туризъм, обвързан и с природните дадености на Парка, а туризмът е поставен като приоритет в общинския план за развитие.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

ОПАК. Експерти в действие
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 1

2. Пълно наименование на партньорите

2.1. Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

2.2. Втора страна: Цветана Върбанова Тодорова, ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци”, с. Иваново, ул. Олимпийска 22.

3. Наименование на партньорството

Развитие на селски (алтернативен) туризъм при използване на природните дадености и методическата подкрепа на ПП „Русенски Лом”.

4. Описание

Развитие на селски (алтернативен) туризъм с организационното и методическо съдействие на ПП „Русенски Лом” (ПП). Уникалните природни забележителности на ПП са естествена атракция за специализирания (с определена професионална ориентация) и общ сегмент на туристическия пазар.

Наред с това фактически установеното и развивано ПЧП включва дейности (туристически услуги) по популяризирането на местния бит и култура – представяне на народни обичаи, песни и танци, народни носии, характерни за региона, народна кухня. Намерението е услугите да се ориентират и към сегмента на чуждестранните туристи.

Фирмата спонсорира поддържането на част от инфраструктурата на ПП – конкретно, поддържане на екопътеки.

ПЧП е актуално, действа в момента, но не е уредено в конкретна организационно-юридическа форма. Партньорът ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” към момента няма пряк интерес от формализирането чрез нарочен договор на партньорските си отношения с ПП.

5. Ангажименти на Природния парк

ПП оказва главно организационна и методическа подкрепа на дейностите, извършвани от партньора ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци”, изразяваща се в:

1. Обучение на предприемачите, развиващи селски (алтернативен) туризъм - това са съдържателите на т.нар. къщи за гости. Обучението включва:
 - информация за природните обекти – флора и фауна (черен щъркел, египетски лешояд и други застрашени видове), на ПП, която представлява интерес за гостите;
 - правила за поведение на гостите в ПП;

2. Запознаване с добри практики от страната и чужбина в областта на подобни ПЧП;
3. Подготовка и съвместно изпълнение на проекти, основно финансирани от фондове на ЕС. Така прекият икономически интерес на предприемача се съчетава с неговата роля на пропагандатор и информатор по отношение мисията на ПП, непосредствени цели и задачи по опазване на околната среда и създаване на екокултура сред масовата публика.

6. Ангажименти на партньора

Ангажиментите на партньора ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” се свеждат до:

1. Пропагандиране на мисията, целите и задачите на ПП;
2. Формиране у гостите на ПП на образци на поведение, които са съобразени с принципите на екокултурата. В това отношение ефективни се оказват периодичните семинари, на които ПП кани своите настоящи и потенциални партньори;
3. Пропагандиране на ценности на природосъобразния начин на живот като елемент от националния бит и всекидневни обичаи (национална кухня, екологично чисти храни, представяне на образци на националния фолклор и др. под.).

Партньорът ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” оценява като високо ефективно сътрудничеството на Световния фонд за дивата природа (WWF). Чрез участието в изпълнението на проекти, разработени под методическото ръководство на WWF партньорът ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” придобива ценен опит в областта на управлението на проекти, финансирани по линия на фондове на ЕС.

Партньорът ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” търси съмишленици сред съдържателите на къщи за гости – около 4-5, в с. Иваново, както и земеделските производители от с. Иваново и околните населени места. Така се стига до създаването през 2008 г. на СНЦ (Сдружение с нестопанска цел) „Природен туризъм”. Предназначението на СНЦ е да координира усилията на други потенциални партньори на ПП „Русенски Лом” в сферата на алтернативния туризъм, земеделското производство и реализацията на съвместния туристически продукт.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани

Пред вид включването на други партньори в лицето на земеделските производители партньорът ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” вижда някои

дефицити в регулаторната рамка, които определено пречат на ефективното ПЧП. Не е уредена достатъчно ясно дейността на земеделските производители съгласно закона за животновъдството, закона за ветеринарно медицинската дейност, закона за ползване на земеделски и общински земи. Нормативната уредба е такава, че не позволява тяхното равноправно участие като страна в ПЧП – например, законовата уредба не позволява те да реализират продукцията си като търговски субекти. Няма организирана система за изкупуване на продукцията, споделя партньора ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци”. Така се затруднява работата на съдържателите на къщи за гости като техни партньори. Храните (естествени продукти), които се купуват от земеделските производители за демонстрационни цели не могат да се продават законно и в големи количества, защото няма документ удостоверяващ качество, произход и т.н.

СНЦ „Природен туризъм” е създадено по закона да сдруженията с нестопанска цел.

Проектната дейност, разчитаща на финансиране по Оперативните програми, финансиране от фондове на ЕС се основава на съответните регулации на договарящите органи в страната.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Регистрация на фирма ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци”.	1996
2. Изграждане на къщата за гости. През 2005 г. учредителите на фирмата ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” отговарят на растящото търсене на пазара на леглова база – среща на страните от долното течение на Дунав „Зелен коридор” под егидата на WWF и ПП „Русенски Лом”. Актуализиране на предмета на дейност на фирмата по отношение на развитие на селски туризъм.	2005 - 2006

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
3. В близко бъдеще се предвижда разширяване на хотелската база на фирма ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци”. Архитектурният проект е готов. Предстои да се разработи документацията за кандидатстване по ОП „Развитие на селските райони”. Партньорът е бенефициент по проекта.	2009 - 2010
4. В партньорство с ПП и WWF СНЦ „Сдружение за природен туризъм” ще кандидатства за проект за развитие на спортната база в района. Партньорът е изпълнител по проекта.	2010 - 2011
5. В партньорство с ПП СНЦ „Сдружение за природен туризъм” ще кандидатства за изпълнението на проект за възстановяване на стари селски пътища, някои под формата на екопътеки. Партньорът е изпълнител по проекта.	2010 - 2011

9. Описание на пример за приложение на практика

Партньорът ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци”, както и останалите партньори от СНЦ „Природен туризъм” получават редовно информация за подобни партньорства и добри практики в страната чужбина. Информация е получавана от специално поканени специалисти от Германия, Белгия. Анализирани са проблемите, с които ПЧП се сблъскват в други европейски страни.

Партньорът ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” не вижда конкретни проблеми в отношенията си с ПП и неговите партньори в лицето на WWF. Проблемите са от регулаторен характер и те възпрепятстват ефективното прилагане на добрите практики, с които ги запознава ПП.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

Партньорът предоставя на ПП своя продукт, изразяващ се в спална база, база за хранене, представяне на бита и обичаите на местното население.

Партньорът предоставя на доброволни начала помощ за поддръжката на обекти на ПП.

Партньорът пропагандира мисията, целите и задачите на ПП.

Ползи за останалите партньори

ПП предоставя уникален обект за туризъм, който се превръща в привлекателна дестинация за различни сегменти от туристическия пазар. Така ПП подпомага непосредствено икономическата дейност на партньора.

ПП в партньорство с WWF подпомага методически партньора ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци” в изграждане на неговия капацитет както по работа с еврофондовете, така, в по-широк план, в областта на природосъобразния туризъм. По този начин партньорът получава уникални умения, информация и образци на поведение, което повишава неговата конкурентоспособност на туристическия пазар.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Партньорът запознава своите клиенти, които са и ползватели на услугите на ПП, с принципите и правилата на поведение в ПП и екокултурата.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Други страни	Принос
1. Община Иваново	Инициране на проектни инициативи Оказване на административно-правна помощ Поддържане на техническата инфраструктура и търговските обекти в района на ПП

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Има проблеми от нормативно естество. Не е добре уредена дейността на земеделските производители като търговски субекти, които да са в състояние сами да реализират продукцията си. В тази връзка има инициатива, подкрепена от WWF и ПП за създаването на магазин, в който да се продават продукти от Поломието.

Целта на създаването на СНЦ „Природен туризъм” е активно включване на земеделските стопани и съдържателите на къщи за

гости в туристическия пазар на местно равнище. Но, както споделя партньорът ЕТ „Ивайло Тодоров Цеци”, членовете на сдружението се чувстват „изхвърлени” от пазара. По редица причини туроператорите от страната не съдействат на сдружението в разгласата на тяхната дейност и възможностите за природосъобразен туризъм, които то предлага. По мнение на партньора туроператорите не са склонни да съдействат на съдържателите на селски къщи, защото виждат в тях силни конкуренти. Конкуrentното им предимство се изразява в: 1) поддържането на сравнителни ниски стабилни цени на нощувките и храната; 2) достигнати стандарти за хигиена и обзавеждане на легловата база, които практически достигат тези на хотелската мрежа от съответната категория; 3) предоставяне на туристически услуги в автентична среда (национална кухня, традиционни танци и обичаи и др. под.), които могат да обезсмислят някои от атракциите в традиционния туристически пакет.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

ОПАК. Експерти в действие
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 2

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

Втора страна: Мирослава Митева, „Мурети” ЕООД, с. Кошов, общ. Иваново, ул. Л. Каравелов 19.

3. Наименование на партньорството

Развитие на селски (алтернативен) туризъм при използване на природните дадености и методическата подкрепа на ПП „Русенски Лом”. Наименованието е условно, тъй като партньорството не е оформено юридически. То изразява обстоятелства на фактическо взаимноизгодно сътрудничество на ПП и партньора „Мурети” ЕООД.

4. Описание

ПЧП е актуално, действа в момента, но не е уредено в конкретна организационно-юридическа форма, не е формализирано чрез договор. То се осъществява на проектен принцип – двете страни постигат договореност за съвместна работа при възникване на определен проблем или инициатива. Взаимният интерес налага като приоритетна задача поддържането на ПП като „общ актив” за ПП и партньора фирма „Мурети” ЕООД.

Партньорството се изразява в предоставяне на туристически услуги на общия и специализиран сегмент (това са посетителите на ПП с определени професионални интереси) на туристическия пазар. Партньорът разчита на сътрудничеството на ПП за осигуряването на постоянен поток от специализирания сегмент туристи.

5. Ангажменти на Природния парк

1. ПП оказва методическа и организационна помощ на партньора фирма „Мурети” ЕООД по отношение обучението на туристите, гости на семейния хотел, относно принципите на екокултурата – познаване на определени животински и растителни видове, които трябва да се пазят, поведение на туриста в територията на ПП.
2. ПП извършва дейности, целящи подобряването на средата – например, периодично почистване на територията на парка, с което ПП става по-привлекателна дестинация.

6. Ангажименти на партньора

1. Пропагандиране на мисията, целите и задачите на ПП. От името на администрацията на ПП собственикът на хотела провежда инструктаж на гостите, които посещават обекти на ПП.
2. Подпомагане на ПП в поддържането на парка – участие в кампаниите за почистване на парка, поддържане на определени обекти като екопътеките и др. под.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани

Партньорството се съобразява с нормативната уредба, която регулира собствената дейност на партньорите – закона за туризма, ЗУТ и съответните му подзаконовни нормативни актове, правилник за устройството, функциите и дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление по горите. Специално внимание се отделя на разпоредбите на закона за биологичното разнообразие, отразяващи изискванията на директивите на ЕС – директива 92/43/ЕЕС и директива 79/409/ЕЕС, които регулират общоевропейската мрежа Натура 2000.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Изграждане на материалната база; регистрация на фирмата, категоризация	1991 - 2001
2. Начало на дейността на семейния хотел и сътрудничество с ПП	2001
3. Разширяване на хотелската база – проектиране, съгласуване на работен проект, извършване и приемане на СМР	2009 - 2012

9. Описание на пример за приложение на практика.

Партньорът фирма „Мурети” ЕООД е системно запознаван с добри практики от страната и чужбина. За опознаването на чуждестранния опит са разчита на сътрудничеството на ПП със Световния фонд за дивата природа (WWF). Като особено полезен за трупането на опит в областта на селския туризъм се посочва тридневния семинар „Зелен семинар Долен Дунав” в Карпатите (Железни врата), организиран от WWF през 2008 г.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

Пропагандира се мисията на ПП, възпитава се екокултура - преди всяко посещение на ПП от гости на хотела те са инструктирани как трябва да се държат (например да не вървят в големи групи, да не вдигат шум, да се замърсяват, да не палят огънове и т.н.).

Извършва се реклама на ПП. За да популяризира дейността си, партньорът рекламира ПП, чиято уникалност гарантира и интерес към туристическите услуги.

Партньорът участва в планиране, организиране и провеждане на образователни програми с местното население и посетителите на ПП.

Поддържането на обекти от ПП (например екопътеките, обозначителните табели и др. под.) се подпомага от партньора.

Ползи за останалите партньори

Партньорът има интерес да посреща ползвателите на услугите на ПП като гости на семейния хотел. ПП допринася за поддържането на постоянен клиентопоток за хотела.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Ползвателите на услугите на ПП имат достъп до стандартизирана леглова база. Партньорът ги въвежда в задължителните правила на поведение, които те трябва да спазват като посетители на ПП. Посетителите на ПП са добре информирани за мисията на ПП и за конкретните обекти, които представляват интерес за тях.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Други страни	Принос
1. Община Иваново	Осигуряване на административно-правна помощ за инициативите на партньора фирма „Мурети” ЕООД

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Партньорът не вижда съществени проблеми, които затрудняват работата му с ПП.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

ОПАК. Експерти в действие
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 3

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

Втора страна: Стоил Стоилов, ЕТ „Чико – Стоил Стоилов”, с. Сваленик, ул. 3-ти март 3.

3. Наименование на партньорството

Поддръжка на инфраструктурата на ПП „Русенски Лом” с цел подобряване на средата за флората и фауната на ПП и улесняване достъпа на посетителите.

4. Описание

ПЧП е актуално, действа в момента, но не е уредено в конкретна организационно-юридическа форма, не е формализирано чрез договор. Работи се на проектен принцип, като договор се сключва за всяка отделна задача. При нужда ръководството на ПП се обръща за съдействие към ЕТ „Чико – Стоил Стоилов”. Най-често предмет на сътрудничеството е поддръжка на инфраструктурата на ПП – диги по поречието на реката, укрепване на екопътеки, поддръжка на гнездата на редки птици, поддръжка на пътища и др. под. С цел създаването на благоприятна среда за задържане и увеличаване на популацията на черния щъркел партньорът е построил специален водоем за развъждане на риба, подходяща за храна на черния щъркел. От своя страна ПП подпомага бизнеса (рибовъдство) на партньора на територията на ПП – съдействие за подновяване на концесията на рибарник в с. Сваленик.

5. Ангажименти на Природния парк.

ПП няма формално закрепени ангажименти. В интерес на продължаване на фактическото партньорство ПП подкрепя бизнеса на партньора.

6. Ангажименти на партньора.

Партньорът няма формално определени ангажименти към ПП. При необходимост на партньора се разчита за извършване на СМР за поддръжка на инфраструктурата на ПП.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани

Дейността на партньора се извършва съобразно разпоредбите на закона за биологичното разнообразие и директивите на ЕС – 92/43/ЕЕС и 79/409/ЕЕС, които регулират общоевропейската мрежа Натура 2000, Закона за горите, Закона за защитените територии,

Закона за околната среда. Дейността му пряко е съобразена с разпоредбите на Правилника за устройството, функциите и дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление на горите. Проектната дейност, разчитаща на финансиране по Оперативните програми, финансиране от фондове на ЕС се основава на съответните регулации на договарящите органи в страната.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Учредяване на фирмата ЕТ „Чико – Стоил Стоилов”, с. Сваленик; първи контакти с ПП по повод на конкретни нужди на парка – разчистване пътеки и др. под.	1999 досега
2. Осъществяване на съвместен проект с ПП, Световния фонд за дивата природа (WWF) за борба с рибоядните птици	2008 - 2013

9. Описание на пример за приложение на практика.

Партньорът е информиран за подобни партньорства извън страната по линия на Дунавско - Карпатската програма на Световния фонд за дивата природа (WWF). С цел запознаване с добри практики партньорът е посетил през 2008 г. международен семинар в Румъния, организиран от WWF.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

ПП е заинтересован от развитието на бизнеса на партньора. Икономическата му дейност – отглеждане на риба в рибарника в с. Сваленик, подпомага работата на ПП за облагородяване на средата за обитаване на редки птици. Възстановяването на рибарника и редовната му поддръжка допринасят за запазване на популацията от черни щъркели (поддръжката на рибарника включва редовното му почистване от плевелна риба, която е храна за черния щъркел). От взаимен интерес например е прокарването на път и осветление до рибарника в с. Сваленик, каквото е намерението на партньора. В по-широка перспектива и при условие, че се привлекат и други заинтересовани страни, от взаимна полза ще бъде възстановяване на

пътя между селата Сваленк и Нисово. Това ще осигури достъп до уникални исторически и археологически паметници.

Наред с това, ПП разчита на съдействието на партньора при поддръжката на обекти на инфраструктурата на парка.

Ползи за останалите партньори

Партньорът може да разчита на организационно-административната и правна подкрепа от страна на ПП за развитие на бизнеса си.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Ползите се изразяват в улеснение достъп до обектите на ПП в резултат на поддържаната инфраструктура. В резултат на успешното развитие на бизнеса на партньора и изпълнението на неговите ангажименти по концесията се създават добри условия за отдих и почивка на посетителите на ПП, за поддържане на биоразнообразието в Парка и на популациите на редки птици.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Други страни	Принос
1. Световния фонд за дивата природа (WWF)	Осъществяване на съвместни проекти с ПП и партньора Информирание за добри практики в страната и чужбина Оказване на методическа и експертна помощ
Други страни	Принос
2. Община Иваново	Съдейства за развитие на бизнеса на партньора Съдействие за поддръжка междуселската пътна мрежа (конкретно за поддръжката на пътищата партньорът предлага общината да разчита повече на труда на безработни, те да бъдат включвани във възстановителни дейности като активна мярка за създаване на заетост)

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Партньорът не вижда съществени проблеми, които затрудняват работата му с ПП.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

ОПАК. Експерти в действие
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 4

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

Втора страна: „Академия Грифон” ООД, гр. Русе, ул. Родосто 1.

3. Наименование на партньорството

ПЧП няма определено наименование. То целево, развива се на проектен принцип. ПЧП се развива успешно и активно през последните 6 години. Партньорството се развива в областта на: 1) селски туризъм; 2) опазване на застрашени животински видове; 3) създаване на етнографски колекции; 4) създаване на колекции от произведения на изкуството.

4. Описание

ПЧП е оформено юридически чрез сключен рамков договор за партньорство с ПП. Партньорството се гради върху специфични договори с партньори, съобразно естеството на съответния проект. Партньорът е в много добри отношения с ръководството на ПП.

Съвместен проект е „Виа Ломеа”. Проектът включва събиране на интелектуалци, художници, които чрез произведенията си (картини, скулптури, образци на приложното изкуство и др.) отразяват красотата на ПП. В продължение на 10-14 дни те творят в местности и населени места в ПП, като накрая произведенията им се предоставят на ПП. Творбите от последната сбирка са изложени в комплекса Божения, с. Божичен.

Друго направление на съвместната работа е създаването на екопътеки. Последният такъв проект е съвместна разработка на партньора, ПП и Националния екодоверителен фонд. Пътеката е дълга 6.5 км. Обектът включва 1) приемно помещение за посетители и площадки за каравани, има бани, тоалетни, ток; 2) най-малко 8 стоянки за рибари покрай р. Русенски Лом; 3) няколко детски площадки; 4) няколко барбекюта; 5) 2-3 спортни площадки за бадминтон, футбол на малки вратички. Обектът се допълва с хотелския комплекс Божения в с. Божичен, общ. Иваново. Така се създават добри условия за привличане на посетители от общия и специализиран сегмент на туристическия пазар.

Планира се увеличаване и обогатяване увеселителните обекти. За целта се провеждат етнографски проучвания с участието на поканени специалисти. Целта на партньора е да подпомогне и местното население, като го направи участник в планираните изяви чрез представяне на обредни танци, образци на националната кухня,

религиозни празници и т.н. Целта е двойка: 1) популяризиране на мисията и обектите на ПП, както и на местните обичаи; 2) разширяване на базата за селски туризъм и привличане на редовен туристопоток.

5. Ангажименти на Природния парк

1. ПП се е ангажирал с рекламна дейност на обектите за селски туризъм на партньора.
2. ПП изпраща гости на партньора и допринася за увеличаване на редовните туристи.
3. ПП инициира проекти за съвместно изпълнение с партньора.

6. Ангажименти на партньора

Ангажиментите на партньора включват:

1. Финансиране на проекти и инициативи на ПП
2. Поддръжка на изградените обекти
3. Контрол на дейността на изградените обекти
4. Инициране на проекти за съвместно изпълнение с ПП и други възможни партньори.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани

Партньорството е съобразено със Закона за туризма, Закона за малките и средни предприятия, Закона за околната среда, Закона за защитените територии, Закона за горите, Правилника за устройството, функциите и дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление на горите, Закона за биологичното разнообразие, регулиращ дейността по общоевропейската програма „Натура 2000”, както и Областната програма за развитие. Проектната дейност, разчитаща на финансиране по Оперативните програми, се основава на съответните регулации на договарящите органи в страната.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Установяване на контакти с дирекцията на ПП и други партньори (Национален екодоверителен фонд)	2001 - 2002 г.
2. Разработване на съвместни проекти, в които партньорът е бил изпълнител	2002 - 2008 г.

9. Описание на пример за приложение на практика

Партньорът е информиран за подобни партньорства извън страната по линия на Дунавско - Карпатската програма на Световния фонд за дивата природа WWF. С цел запознаване с добри практики партньорът е посетил през 2008 г. международен семинар в Румъния, организиран от WWF.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

ПП осъществява своите цели, свързани с: 1) опазване на флората и фауната на парка; 2) рекламиране у нас и в други страни на мисията, целите и задачите на ПП; 3) осъществяване на регионално сътрудничество с привличането на съседни държави; 4) привличане на местни и чуждестранни инвестиции.

Ползи за останалите партньори

Ползата за партньора „Академия Грифон” ООД се изразява във възможността да се експлоатира територията на ПП като дестинация за селски туризъм. Наред с това партньорът разчита на методическата подкрепа на ПП при инициирането и съвместното осъществяване на проекти.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

За ползвателите на ПП се осигурява добре поддържана и облагородена природна среда, предлагаща възможности за отдих и туризъм. В резултат на съвместните инициативи на партньора и ПП са създадени възможности за съчетаване на туризма с културни изяви – запознаване с народни традиции и обичаи, създаване на произведения на изкуството, реставриране на произведения на изкуството и др. под.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Други страни	Принос
1. Сдружения с нестопанска цел	Инициране на проектни дейности Популяризиране на обектите, които са резултат от партньорството на ПП и партньора „Академия Грифон” ООД
2. Община Иваново	Непрекъснатата смяна на кадрите правят приноса на общината неефективен. На общината се разчита да осигури кадри и подходяща организация за функционирането на обекти, които са резултат от партньорството – например създаденият туристически център тръгва добре, поражда се интерес от страна на туроператорски фирми, но по-късно е затворен поради несъдействие от страна на общината при поддръжката и всекидневната експлоатация на обекта.

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Според партньора налице са много регулации (сертифициращи, лицензиращи и др. под. режими, проверка на качество и т.н.), които правят контрола на местно равнище неефикасен, т.е. контролните дейности струват повече от стойността на дейностите, които се проверяват.

Партньорът обръща внимание на негъвкавото прилагане на местно равнище на сами по себе си разумни национални и европейски регулации.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

Оперативна програма
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 5

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

Втора страна: ЕТ „Мильо Трофилов”, с. Щръклево, ул. П. Славейков 3.

3. Наименование на партньорството

Поддръжка на инфраструктурата на ПП „Русенски Лом” с цел подобряване на средата за флората и фауната на ПП и улесняване достъпа на посетителите. Развитие на животновъдство (отглеждане на биволи) при облагородяване на територията на парка чрез създаването на подходящи пасища.

4. Описание

Налице е фактическо партньорство, осъществявано на проектен принцип, но незакрепено чрез нарочен общ договор за сътрудничество. Двете страни сключват при необходимост договор по повод на конкретна задача.

Основната дейност, предмет на партньорството е облагородяване на средата на парка чрез създаване и поддържане на пасища за биволите. Когато се партньорът установява първите си контакти с ПП, територията му е доста запусната, с трънасяли, недостъпни за хора и животни ливади. От взаимен интерес е възстановяването им чрез създаване на пасища. Това се постига чрез работата на партньора по облагородяване на терена и допускането на животните за всекидневна паша на територията на парка. Така отглеждането на биволи спомага за облагородяване и поддържането на ливадите на парка.

5. Ангажименти на Природния парк

ПП допуска животните на паша в своята територия. Поради наличието на непресъхващи водни площи територията на ПП е особено подходяща за отглеждане на биволи.

6. Ангажименти на партньора

В замяна на достъпа до територията на ПП партньорът се задължава да поддържа пасищата, както и да оказва други услуги, свързани с поддръжката на инфраструктурата на ПП.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани

В дейността върху територията на ПП партньорът се съобразява с разпоредбите на Закона за горите, Закона за защитените територии, Закона за околната среда, Закона за животновъдството, Закона за ползване на земеделски и общински земи, Закона за ветеринарно медицинската дейност, Закона за биологичното разнообразие, регулиращ дейностите по общоевропейската програма „Натура 2000”. Във всекидневната си дейност партньорът спазва указанията на ПП, почиващи на разпоредбите на Правилника за устройството, функциите и дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление по горите.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Отглеждане на зеленчуци на територията на ПП	2002 - 2003 г.
2. Насочване към отглеждане на биволи	2006 до сега

9. Описание на пример за приложение на практика

ПП редовно запознава партньора с добри практики у нас и в други страни. На редовно свиквани семинари партньорът е запознаван със стандартите на екоагро бизнеса – срокове за косене на ливадите, поведение на животните, място за домуване на животните и т.н.

По линия на Дунавско - Карпатската програма на WWF партньорът е запознат с аналогични партньорства в други страни – Румъния, Молдова, Украйна.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

Чрез допускането на животните на партньора до територията на ПП за всекидневна паша се поддържат обширни терени от територията му. ПП може да разчита на сътрудничеството на партньора за поддръжката на инфраструктурата на парка.

Ползи за останалите партньори

Поради наличието на непресъхващи водни площи достъпът до територията на ПП е от жизнено значение за отглеждането на биволи. Пашата по поречието на реката осигурява по-висок млеконадой.

Като особено обнадеждаващо за бъдещата съвместна дейност с ПП партньорът вижда регистрацията на търговска марка за екологична продукция от страна на ПП. Според него това е добро начало за обединяване на усилията по отношение контактите с крайния потребител и поддържането на изгодна маркетингова стратегия.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Обширни терени от територията на ПП стават достъпни и привлекателни за посетителите на парка. Поддържаната инфраструктура осигурява лесен достъп на посетители до цялата територия на ПП.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Партньорът не посочва други страни.

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Поради прекалено високи стандарти, въведени от законодателя, практическата невъзможност на фермера да излезе с крайна продукция до краен потребител се тълкува от партньора като „извиване на ръце” и ограничаване на достъпът на фермерите до пазара. Храните (естествени продукти), които се купуват от земеделските производители за демонстрационни цели не могат да се продават законно и в големи количества, защото няма документ удостоверяващ качество, произход и т.н. В това отношение се разчита на инициативата на ПП и на неговия партньор Световния фонд за дивата природа (WWF), за оказване на натиск върху администрацията от МЗХ за смекчаване на режима за сертифициране на собствени, т.е. на земеделския производител, преработвателни мощности.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

ОПАК. Експерти в действие
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 6

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

Втора страна: арх. Драгомир Стоянов, ЕТ „Драгомир Стоянов”, с. Нисово, ул. Гео Милев 7.

3. Наименование на партньорството

Развитие на хотелиерство при организационното съдействие на ПП „Русенски Лом”.

4. Описание

Партньорството не е оформено юридически. То е фактическо и се осъществява на проектен принцип - двете страни се договарят за сътрудничество при конкретна инициатива. От характера на инициативата и ангажиментите, които поемат двете страни, зависи дали те сключат нарочен договор за това.

Партньорът ЕТ „Драгомир Стоянов” развива хотелиерски бизнес. Партньорството му с ПП „Русенски Лом” е в начален етап. До момента то се изразява в предоставяне на хотелиерски услуги от страна на партньора на гости на ПП и на Световния фонд за дивата природа (WWF), която работи с ПП.

От своя страна територията на ПП е естествена дестинация за гостите на хотела на партньора. Разработените от ПП маршрути на територията на парка се предлагат на гостите на хотела.

Има инициативи за поддръжка на съществуващите маршрути (окомплектоване с нови информационни табели) и разработване на нови маршрути, включващи не само природни, но и исторически и архитектурни забележителности.

Интересни проекти биха били:

1. Реставрацията на Нисовския скален манастир (понастоящем недостъпен) и изграждане на екопътека до него
2. Изследване и разкриване на т.нар. „тамплиерски” гробища. Осъществяването на тези проекти зависи от намирането на източник на финансиране. За момента нито ПП, нито партньорът има възможности да ги финансират.

5. Ангажименти на Природния парк

ПП рекламира и насочва посетителите на парка към хотела на партньора, като по този начин спомага за поддържането на редовен

туристопоток. Наред с това ПП редовно информира партньора за своите мероприятия и инициативи.

6. Ангажименти на партньора

Партньорът се е ангажирал да пропагандира мисията, целите и задачите на ПП. Той провежда информационна дейност, целяща да представи на гостите на хотела отделни маршрути по територията на парка.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани

В деловата си дейност партньорът се съобразява с разпоредбите на ЗУТ, Закона за туризма и съответната подзаконова нормативна база.

В отношенията си с ПП той следва разпоредбите на Правилника за устройството, функциите и дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление по горите.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Установяване на контакти с ръководството на ПП „Русенски Лом”	2008

9. Описание на пример за приложение на практика

Партньорът не е запознат с други примери на добри практики относно подобни партньорства у нас и в други страни. Заинтересован е да бъде включен в системата на ПП за запознаване с такива практики.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

Гостите на хотела ще бъдат запознавани с политиката на природните паркове в страната, конкретно тази на ПП „Русенски Лом”. При намиране на финансиране в резултат на партньорството ще се поддържат и разработват нови маршрути, т.е. средата на ПП ще бъде допълнително облагородена. Достъпни за посетители ще станат

много неизвестни до сега на публиката обекти от културно-историческо естество.

Ползи за останалите партньори

Ползата се вижда най-вече в осигуряването на постоянен и висок туристопоток и използване по този начин на пълния капацитет на хотелския комплекс.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Ползвателите на услугите на ПП получават разширен достъп до неговите природни и исторически забележителности при използването на модерна хотелска база.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Партньорът не посочва други страни.

12. Проблеми при реализацията на партньорството

От нормативна гледна точка проблем са някои разпоредби на Оперативните програми за финансиране на проекти от фондове на ЕС. Проектите, към които партньорът има интерес, предполагат участие на общинските власти, а те са, по неговите думи, „много инертни и незаинтересовани към подобни дейности”. Изискването съфинансиране от страна на бенефициента, особено в условията на свит пазар по време на кризата, е непосилно условие.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

Оперативна програма
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 7

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

Втора страна: „Йоткови” ЕООД, гр. Цар Калоян, стопански двор №2.

3. Наименование на партньорството

Развитие на животновъдство (отглеждане на биволи) при облагородяване на територията на парка чрез създаването на подходящи пасища. Поддръжка на инфраструктурата на ПП „Русенски Лом” с цел подобряване на средата за флората и фауната на ПП и улесняване достъпа на посетителите.

4. Описание

Партньорството е в начален етап, като двете страни се договарят за сътрудничество при конкретна инициатива. Не е формализирано чрез нарочен договор за партньорство.

Една от основните дейности, предмет на партньорството, е информационната. Партньорът е включен в програмата от информационни кампании и обучителни семинари на ПП „Русенски Лом”. Благодарение на тази инициатива на ПП и неговия партньор Световния фонд за дивата природа (WWF), фирма „Йоткови” ЕООД е участвала в курс по биологично земеделие и агроекология към Дунавско - Карпатската програма на WWF.

Партньорът се включва в мероприятия, организирани от ПП, по почистване на територията на парка.

5. Ангажименти на Природния парк

ПП допуска животните на паша в своята територия. Поради наличието на непресъхващи водни площи територията на ПП е особено подходяща за отглеждане на биволи. ПП е включил партньора в информационната си програма.

6. Ангажименти на партньора

В замяна на достъпа до територията на ПП партньорът се задължава да поддържа пасищата съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на природните паркове в страната.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани

В дейността си на територията на ПП партньорът се съобразява с разпоредбите на Закона за горите, Закона за защитените територии, Закона за околната среда, Закона за животновъдството, Закона за ползване на земеделски и общински земи, Закона за ветеринарно медицинската дейност, Закона за малките и средни предприятия.

Във всекидневната си дейност партньорът спазва указанията на ПП, почиващи на разпоредбите на Правилника за устройството, функциите и дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление по горите.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Учредяване на фирма за отглеждане на биволи и създаване на материална база	2005 - 2006
2. Установяване на контакти с ПП „Русенски Лом” чрез WWF – включване в 1) програма обучение за земите с висока природна стойност; 2) Дунавско-Карпатската програма; 3) същност и изисквания на законовата рамка, регулираща общеевропейската мрежа Натура 2000 (разпоредбите на закона за биологичното разнообразие, отразяващи изискванията на директивите на ЕС – директива 92/43/ЕЕС и директива 79/409/ЕЕС).	2006 - до сега

9. Описание на пример за приложение на практика

Партньорът вижда като особено полезни за всекидневната му дейност контактите, създавани между различните партньори на ПП. Така „Йоткови” ЕООД има възможност да обмени опит с други фермери от територията на ПП. ПП редовно запознава партньора с добри практики у нас и в други страни. На свикваните семинари партньорът е запознаван със стандартите на екоагро бизнеса – срокове за косене на ливадите, поведение на животните, място за домуване на животните и т.н. По отношение на запознаването с чуждия опит особено ефективно се оказва партньорството със Световния фонд за дивата природа (WWF).

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

Чрез допускането на животните на партньора за всекидневна паша се поддържат обширни терени от територията на ПП. Освен това ПП разчита на сътрудничеството на партньора за поддръжката на инфраструктурата на парка.

Ползи за останалите партньори

Ползата от информационната дейност на ПП се изразява в създаване на капацитет у партньора за кандидатстване по ОП „Развитие на селските райони”, както за запознаване с екостандартите, валидни за общоевропейската мрежа от защитени територии Натура 2000 и Закона за биологичното разнообразие. ПП е изключително ефективен източник на информация по агроекологичните мерки, с които трябва да се съобразяват земеделските производители.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Обширни терени от територията на ПП стават достъпни и привлекателни за посетителите на парка. Поддържаната инфраструктура осигурява лесен достъп на посетители до цялата територия на ПП.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Други страни	Принос
1. Световен фонд за дивата природа (WWF)	Осъществяване на съвместни проекти с ПП и партньора Информирание за добри практики в страната и чужбина Оказване на методическа и експертна помощ

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Партньорът не вижда съществени проблеми, които затрудняват работата му с ПП.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

ОПАК. Експерти в действие
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 8

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

Втора страна: Рейхан Идризов, земеделски производител, гр. Вятово, ул. В. Търново 69.

3. Наименование на партньорството

Развитие на пчеларство с организационната и методическа подкрепа на ПП „Русенски Лом”

4. Описание

До момента няма конкретни дейности по партньорството. Партньорът разчита на инициативата на ПП „Русенски Лом” за регистриране на търговска марка за екопродукция. По този начин партньорът ще получи достъп до крайния потребител на мед като избегне посредничеството на големите търговци на мед.

5. Ангажименти на Природния парк

ПП се е ангажирал да включи партньора в информационната и обучителната си програма. Така партньорът ще се запознава с изискванията за поддръжка на екоравновасието и на земите с висока природна стойност.

6. Ангажименти на партньора

Партньорът се е ангажирал да участва в сбирките, които ПП организира за своите партньори. Наред с това е поет ангажимент за спазване на изискванията за поддържане на екоравновесие - правила за опрашване и др. под.

Партньорът е готов да предостави личните си услуги по поддръжката на парка.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани

В дейността си на територията на ПП партньорът се съобразява с разпоредбите на Закона за горите, Закона за пчеларството, Закона за защитените територии, Закона за околната среда, Закона за животновъдството, Закона за ползване на земеделски и общински земи, Закона за ветеринарно медицинската дейност, Закона за биологичното разнообразие, регулиращ дейностите в общоевропейската програма „Натура 2000”. Във всекидневната си дейност партньорът спазва указанията на ПП, почиващи на разпоредбите на Правилника за устройството, функциите и

дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление по горите.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Начало на пчеларския бизнес	1995
2. Установяване на контакти с ръководството на ПП „Русенски Лом” и представители на WWF	2008
3. Идеи за разширяване на базата за производство на мед на територията на ПП – изграждане на подслон за туристи, информационни табла и др. под.	2009 - 2010

9. Описание на пример за приложение на практика

Партньорът е бил включен в Дунавско - Карпатската програмата на Световния фонд за дивата природа (WWF) през 2008 г. Така се установяват контакти с дирекцията на ПП „Русенски Лом” и с други земеделски производители от района.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

Развитието на пчеларството на територията на ПП допринася за поддържане екоравновесието. Партньорът е готов да предоставя личен труд за контрол, опазване и поддръжка на инфраструктурата на ПП.

Ползи за останалите партньори

Ползата за партньора се вижда най-вече в: 1) осигурен достъп до богатите на паша територии за парка; 2) обучение в областта на производството на екопродукти и стандартите за поддържането на общоевропейската мрежа от защитени територии Натура 2000; получаване на информация за инициативите на ПП, обучение за кандидатстване по оперативните програми, финансирани от фондове на ЕС.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Ползвателите на услугите на парка получават достъп до облагородена и поддържана територия на парка.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Други страни	Принос
1. Представителството на Световния фонд за дивата природа (WWF)	Осъществяване на съвместни проекти с ПП и партньора Информирание за добри практики в страната и чужбина Оказване на методическа и експертна помощ

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Като основен проблем партньорът посочва ограничения достъп до кредитния пазар, което пречатства инвестиционните му намерения.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

Оперативна програма
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 9

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк “Русенски Лом”

Втора страна: СНЦ „Сдружение за природен туризъм”, с. Иваново, ул. Олимпийска 22

3. Наименование на партньорството

Развитие на селски туризъм и поддръжка на територията и инфраструктурата на ПП „Русенски Лом”.

4. Описание

СНЦ „Сдружение за природен туризъм” е сдружение на съдържатели на къщи за селски туризъм. Целта е да се обединят усилията им за поддържането и облагородяването на територията на ПП, за да я направят привлекателна дестинация за техните гости.

Партньорството с ПП не е оформено юридически. То е фактическо и се осъществява на проектен принцип – двете страни се договарят за сътрудничество при конкретна инициатива. От характера на инициативата и ангажиментите, които поемат двете страни, зависи дали те сключат нарочен договор за това.

5. Ангажименти на Природния парк

1. Рекламира дейността на къщите за гости и насочва своите посетители към тях и по този начин спомага за поддържането на редовен туристопоток.
2. Редовно информира партньора за своите мероприятия и инициативи.

6. Ангажименти на партньора

1. Да пропагандира мисията, целите и задачите на ПП
2. Да поддържа съществуващи екопътеки и да участва в построяването на нови. Сдружението има намерение да закупи необходимата техника за поддръжка на екопътеките.
3. Редовно участва в сбирките, които ПП организира за своите партньори.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани.

В деловата си дейност партньорът се съобразява с разпоредбите на ЗУТ, Закона за туризма и съответната подзаконова нормативна база.

В отношенията си с ПП той следва разпоредбите на Правилника за устройството, функциите и дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление по горите.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Установяване на контакти с ръководството на ПП „Русенски Лом”	2008
2. Закупуване на техника и рехабилитиране на съществуващите екопътеки	2009 - 2010
3. Построяване на нови екопътеки, при което партньорът ще бъде изпълнител	2010 - 2011

9. Описание на пример за приложение на практика

Сдружението вижда като особено полезни контактите, които ПП създава между различните си партньори. Така то има възможност да обмени опит с други подобни СНЦ, работещи на територията на ПП. ПП редовно запознава партньора с добри практики у нас и в други страни. По отношение на запознаването с чуждия опит особено ефективно се оказва сътрудничеството със Световния фонд за дивата природа (WWF) по линия на неговата Дунавско - Карпатска програма.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

1. Опазване на природната среда
2. Създаване на благоприятни условия за нормалното възпроизводство на флората и фауната
3. Облагородяване територията на парка.

Ползи за останалите партньори

1. Поддържаната територия на ПП е привлекателна дестинация за гостите на селските къщи
2. Улесняване достъпа на гостите на селските къщи до обекти на ПП чрез изграждане на нови екопътеки
3. ПП осигурява привлекателна среда, където се провеждат атрактивни за гостите на селските къщи дейности (запознаване

с националната кухня, с местни традиции и всекидневни обичаи и др. под.)

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Ползвателите на услугите на ПП получават разширен достъп до неговите природни и исторически забележителности при използването на самобитна леглова база.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Партньорът не посочва други страни.

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Партньорът посочва като проблеми за развитие на дейността си лошата хигиена в населените места, липсата на организация за събиране на битовите отпадъци, недостига на работна ръка за поддръжка на хотелската база.

Европейски съюз

Инвестиции в хората

Оперативна програма
„Административен
капацитет”

**Локални проучвания за идентифициране
на съществуващите и потенциалните
публично-частни партньорства
в Природните паркове на България**

Природен парк “Русенски Лом”

Публично-частно партньорство 10

2. Пълно наименование на партньорите

Първа страна: Природен парк "Русенски Лом"

Втора страна: Мария Михалкова, къща за гости "Еделвайс", гр. Две могили.

3. Наименование на партньорството

Развитие на селски (алтернативен) туризъм при използване на природните дадености и методическата подкрепа на ПП „Русенски Лом”.

4. Описание

Партньорът работи в областта на селския туризъм, като поддържа къща за гости в гр. Две могили.

Взаимодействието с ПП е по повод предоставянето на хотелски услуги за туристите, посещаващи ПП, и участието в различни проекти, касаещи туризма. В близкото минало партньорът е ползвал информационната и методическа помощ на ПП при поддръжката на пещера Орлова чука, която е стопанисвал до 2007 - 2008 г.

Партньорството е актуално, но не е юридически оформено, партньорът и ПП взаимодействат на добра воля въз основа на общите си интереси. В момента партньорството с ПП се осъществява и по линия на СНЦ „Сдружение за природен туризъм”, което обединява няколко съдържатели на къщи за селски туризъм от различни села на територията на ПП. Същият тип партньорски връзки се поддържат и с представителството на Световния фонд за дивата природа (WWF) в Русе, което работи заедно с Дирекцията на ПП.

5. Ангажименти на Природния парк

3. Рекламира възможностите за природен и селски туризъм, информира посетителите за дейността на къщата за гости и ги насочва към нея, като спомага за поддържането на редовен туристопоток.
4. Осигурява на партньора информация за флората и фауната в ПП, така че той да може да задоволи интереса на гостите си.
5. Обучава партньора за участие в проекти и го информира за съществуващите възможности, съвместно участват в проекти за развитие на алтернативния туризъм.

6. Ангажименти на партньора

4. Предоставя хотелски услуги на посетителите на ПП
5. Пропагандира мисията, целите и задачите на ПП
6. Информира гостите за природните и културни забележителности на ПП и формира у тях образци на поведение, съобразени с принципите на екокултурата
7. Чрез участието си в СНЦ „Сдружение за природен туризъм” поддържа съществуващите екопътеки и съдейства за създаването на нови.

7. Описание на нормативната база – основни закони и нормативни документи, чието спазване трябва да бъдат съблюдавани.

В деловата си дейност партньорът се съобразява с разпоредбите на ЗУТ, Закона за туризма и съответната подзаконова нормативна база. В отношенията си с ПП той следва разпоредбите на Правилника за устройството, функциите и дейността на дирекциите на природните паркове към Националното управление по горите.

8. Методика и стъпки за реализиране, процедури за съгласуване

Стъпка, етап, процедура (наименование или съдържателно описание)	Приблизителен срок за изпълнение
1. Започва дейността си като къща за селски туризъм	2002
2. Установяване на контакти с ръководството на ПП „Русенски Лом” по повод стопанисването на пещера Орлова чука	2003
3. Участва в създаването на СНЦ „Сдружение за природен туризъм”	2008
4. Като член на СНЦ „Сдружение за природен туризъм” в партньорство с ПП и WWF ще кандидатства за проект за развитие на спортната база в района	2010 - 2011
5. Като член на СНЦ „Сдружение за природен туризъм” в партньорство с ПП ще кандидатства за изпълнението на проект за възстановяване на стари селски пътища, някои под формата на екопътеки	2010 - 2011

9. Описание на пример за приложение на практика

По косвена информация партньорът допуска съществуването на успешно сътрудничество между Природен или Национален парк и лица, предлагащи хотелски услуги за алтернативен туризъм в

Югозападна България, района на Пирин и Рила, но не може да локализира конкретни примери.

10. Ползи за двете страни, ползи резултиращи върху управлението на природния парк, ползи за трети страни, посетителите и др. ползватели на услугите на парка

Ползи за Природния парк

1. Партньорът предоставя хотелските си услуги на посетителите на ПП
2. Информация за мисията, целите и природните дадености на ПП достига до гостите, ползващи услугите на партньора
3. У гостите на партньора се формира екосъобразно поведение
4. Като участник в „Сдружение за природен туризъм” партньорът подпомага поддръжката на обекти на ПП.

Ползи за останалите партньори

1. Съществуването на ПП е допълнителен стимул за туристите, като с това се увеличава броят на хората, ползващи услугите на партньора
2. Партньорът получава умения и възможности за участие в различни проекти, свързани с насърчаване и развитие на алтернативния туризъм.

Ползи за ползвателите на услугите на Природния парк

Ползвателите на услугите на ПП получават специфични хотелски услуги и информация за забележителностите на парка.

11. Други страни, които имат отношение, и които е необходимо да участват

Други страни	Принос
1. Представителството на Световния фонд за дивата природа (WWF)	Осъществяване на съвместни проекти с ПП и партньора Информирание за добри практики в страната и чужбина Оказване на методическа и експертна помощ

12. Проблеми при реализацията на партньорството

Партньорът посочва като проблеми за развитие на дейността си недоброто отношение на представителите на местната общинска власт и желанието им да изземват туристически услуги.